

מהתפתחות המוח להתפתחות הילד

הכנס ה-21 של העמותה להתפתחות הילד ושיקומו

8-10 בנובמבר, 2016 | ז-ט בחשוון תשע"ז || מלון קראון פלאזה ובנייני האומה ירושלים

אחר צהריים של סדנאות

יום שלישי, 8.11.2016, 14:30-19:30

כל הקודם זוכה!! מספר המקומות מוגבל!!

במסגרת הכנס השנתי המרכזי של העמותה להתפתחות הילד ושיקומו אנו מזמינים אתכם לחוויה ייחודית ומלמדת - אחר צהריים של סדנאות מעשיות.

הסדנאות יתקיימו במלון קראון פלאזה ירושלים, הסמוך לבנייני האומה, יום לפני הכנס המרכזי, בשעות אחר הצהריים בין השעות 14:30-19:30.

יום הסדנאות הושק בכנס הקודם ב 2014, והיווה הצלחה גדולה! מניסיוננו רצוי להירשם בהקדם, המקומות נתפסים במהירות!

הסדנאות נועדו להעניק כלים עדכניים ומעשיים ביותר לשימושכם בעבודתכם היומיומית. הסדנאות ניתנות ע"י אנשי מקצוע מעולים בתחום בנושאים המעניינים את כולנו!

חדש השנה!! חלק מהתפיסה שהעמותה להתפתחות הילד מהווה קורת גג לאנשי מקצוע והורים, אנו מיעדים חלק מהסדנאות למטפלים והורים גם יחד.

לבחירתכם 14 סדנאות מעשיות בנות שעה וחצי כל אחת (וסדנה אחת ארוכה מהרגיל בת 3 שעות). הסדנאות יועברו בחמישה אולמות במקביל. כל משתתף יוכל לבחור עד שלוש סדנאות על פי רצונו.

- מחיר סימלי לנרשמים לשני ימי הכנס
  - מחיר מוזל לנרשמים לחלק מימי הכנס
  - המחירים יתפרסמו באתר הירשום לכנס
- לפניכם פירוט על תוכן ונותני הסדנאות, אשר יקל עליכם את הבחירה.

בברכה,
ד"ר מיכאל רוטשטיין
יו"ר הכנס

ועד הכנס
ד"ר איילת הלוי
ד"ר דורית שמואלי
גב' נאוה גלקופ
פרופ' עדינה מאיר

ד"ר מיטשל שערץ

יו"ר העמותה הישראלית להתפתחות הילד ושיקומו

יום שלישי | 8.11.16 | 14:30-19:30

רשימת סדנאות

1. אכילה האכלה ומי שביניהם

יוליגה אשל - מרפאה בעיסוק, מומחית להפרעות אכילה ובלעיה אצל ילדים ומנהלת שירותי רפוי בעיסוק במרכז שניידר לרפואת ילדים

עדי קופר - מומחית תחום התפתחות הילד והפרעות אכילה בילדים

דפנה שריקי - מומחית תחום התפתחות הילד והפרעות אכילה בילדים

ראיה צרצור - מומחית תחום התפתחות הילד והפרעות אכילה בילדים

שימו לב! משך הסדנה הוא 3 שעות

הסדנה תתמקד באבחון טיפול ומעקב אחרי ילדים עם הפרעות אכילה בגיל הצעיר, ומיועדת לכל המתעניין בתחום. בסדנה האינטראקטיבית נדון על מקרים על ידי תיאורי מקרה מייצגים בעזרת סרטי וידאו, בשילוב עם המלצות להתערבות במסגרות השונות - קהילה, בית ומסגרת חינוכית.

2. מכאן לשם - ביקור מקוון: על רפואה מקוונת (טלמדיסין) בכלל ובניורולוגית ילדים בפרט

דר' הלה בן פזי - היחידה לניורולוגיה של הילד, מרכז רפואי שער-צוק, ירושלים

שימו לב! על המשתתפים בסדנה להצטייד בטאבלט ובחשבון סקייפ לפני ההגעה לסדנה

טלמדיסין= רפואה מרחוק: כיצד ניתן להשתמש באפשרות זו לצרכים רפואיים? הסדנה תעסוק בשני תחומים: ניטור מרחוק ורפואה מקוונת. בסדנה יוצגו נתונים לגבי טכנולוגיות מקוונות לצרכים קליניים: שירות ה-tele-stroke, כלים מקוונים לאבחון וטיפול באוטזיסם, ניטור EEG מרחוק ועוד.

3. שימוש בשיטות ריצוף מתקדמות לאבחון מחלות ניירו התפתחותיות.

דר' שי בן שחר - מנהל השירות לנגטיקה בילדים, מרכז רפואי תל אביב

בחסות: חברת מדיסון

התחום הגנטי דוהר קדימה ממש בימים אלו. מחלות ניירו-התפתחותיות רבות ובמיוחד כאלה המופיעות בילדים הינן בעלות בסיס גנטי. האבחון הגנטי המולקולארי מסייע להבנת מהלך המחלה והמעקב הנדרש, למניעת הישנות ולעיתים גם לטיפול. בסדנה נדון בארגז הכלים הקיים לאבחון מולקולארי וביישום הנכון בו במחלות ופונטיפים שונים.

4. "ניורופלסטיות ותכל'ס" כיצד מתרגמים את ההתקדמות במחקר במדעי המח לכלים שימושיים בחדר הטיפול

דר' מיטשל שערץ - מנהל מערך התפתחות הילד וניורולוגית ילדים, מאוחדת צפון

נאוה גלקופ - מרכז צוות מקצועות הבריאות, מרכז קרן אור, ירושלים

דר' רינת פניגר - מרכז לחקר התפתחות הילד, אוניברסיטת חיפה

גילויים חדשים במדעי המח מופיעים בקצב מסחרר ומעלים תקוות לגבי היכולת שלנו לעזור למטופלים עם לקויים ניירו התפתחותיים. אולם, איך מתרגמים המילים הגבוהות לדבר שימושי ויישומי בחדר הטיפול? בסדנה הזו, המיועדת למי שעובד ומטפל בילדים עם לקויים ניירו התפתחותיים, נדון בעקרונות יכולת המח להשתנות ("ניורו פלסטיות") ובכלים בהם ניתן להשתמש באופן יומיומי עם המטופלים על מנת לקדם באופן משמעותי את היכולת התפקוד שלהם.

5. תהליכי חקיקה וקידום מדיניות בתחום התפתחות הילד

עודי ולרי זילכה - בית איזי שפירא, רשות פורום ארגונים והורים למען ילדים עם מוגבלות.

האם רצינים לדעת איך מדיניות התפתחות הילד קורמת עור וגידים ברמה הלאומית? האם חשמת אי פעם צורך לשנות את צורת ההסתכלות והטיפול בתחום התפתחות הילד ברמה הלאומית?

מטרת הסדנה היא לספק מידע וכלים בנושא תהליכי חקיקה ושינוי מדיניות, בעיקר בתחומי הרווחה והבריאות, עם השלכותיו לתחום של התפתחות הילד. מהו התהליך הנדרש ממועד הבאת רעיון ועד להעברת החוק בכנסת? במהלך הסדנה יסקרו הגופים המשיפיעים על קבלת החלטות והדרכים להביא לכדי יישום: המשרדים המקצועיים, הוועדות בכנסת, הלשכות המשפטיות במשרדי הממשלה ובכנסת, מרכז המחקר והמידע של הכנסת ועוד.

6. לקות הראיה על רקע קורטיקלי Cortical Visual Impairment - הערכה ואסטרטגיות טיפול

דליה ילין - רכות תחום ראיה, מרכז קרן אור, ירושלים

נאוה גלקופ - רכות מקצועות הבריאות, מרכז קרן אור, ירושלים

נעמי אריאל - רכות פרויקט ילדים עם לקות ראיה ומוגבלות מורכבת מטעם קרן פרנק, ארגון פרקינס בינלאומי, משרד החינוך, ומכללת דוד ילין

לקות ראיה על רקע קורטיקלי הינה הלקות השכיחה ביותר הגורמת ללקות ראיה בקרב ילדים. שיטת "הערכת טווח לקות הראיה הקורטיקלית" או CVI Range, היא שיטה מובילה בהערכה והתערבות בילדים עם CVI. המספקת מידע מאורגן על רמת התפקוד הראייתי ומסייעת בכך להתאמה אסטרטגית טיפולית וכלל רמת התפקוד. בסדנה נדגיש את החשיבות של הקניית הידע על CVI לצוותי מקצועות הבריאות ועל יכולת צוות זה להיות שותפים בהתערבות הטיפולית בילדים עם לקות זו. במהלך הסדנה נגדיר בקצרה מהו CVI, נבין בצורה חווייתית את הביטוי התפקודי של לקות זו, נסקור בקצרה את חלקי ההערכה CVI Range ואת רמות התפקוד הנגזרות ממנה, וניתן דוגמאות לאסטרטגיות טיפוליות על פי רמות תפקוד אלו.

7. מרחיבים את המעגל: שימוש במודל מעגל הביטחון בחדר הטיפולים

אורנה זוהר - פיזיותרפיסטית התפתחותית - מעבירה קורס בהיבטים רגשיים בטיפולים פרא רפואיים לילדים

מעגל הביטחון היא תוכנית התערבות (שפותחה בארה"ב) המבוססת על תיאוריית ההתקשרות ונותנת כלים לשיפור האינטראקציה של הורה - ילד. בסדנה נערוך התבוננות דרך מודל מעגל הביטחון על האינטראקציות השונות, שאיתם אנו נפגשים בעבודה ונקבל כלים לשיפור הטריאדה הטיפולית.

8. הטיפול בספסטיות בילדים עם שיתוק מוחין

פרופ' אביבה פתאל-ולבסקי - מנהלת היחידה לניורולוגית ילדים והמרפאה לשיתוק מוחין בילדים, בית חולים לילדים על שם "דנה דואק", מרכז רפואי תל אביב

דר' ליאורה שגי - ניורולוגית ילדים ואחראית מרפאת שיתוק מוחין בילדים.

דר' עידו שטראוס - ניורוכירורג ילדים, מומחה לנתוחי השתלת משאבת בקולפן ונתוחי SDR בילדים.

דפנה דומנבץ - פיזיותרפיסטית ילדים, מרכז הטיפול בבוטוקס בילדים עם שיתוק מוחין.

בילדים עם שיתוק מוחין ישנן דרכי טיפול יעילות להפחתת המתח והספסטיות בשרירים במטרה לשפר את התפקוד המוטורי וההליכה של הילד. אלו כוללים בין השאר הזרקות חלבון בוטולינום. במהלך הסדנה נכיר את האינדיקציות להפניה וטיפול, שיטות בדיקה, טכניקות הזרקה וטיפול בבעיות נפוצות העולות בטיפול בילדים הסובלים משיתוק מוחין. נדון גם באפשרויות טיפול נוספות כגון שימוש במשאבת בקולפן.

9. עקרונות הטיפול ב-CBT (טיפול קוגניטיבי התנהגותי) בילדים

דר' שרון צירמן-ברנר - ניורופסיכולוגית ופסיכולוגית שיקומית מומחית, מדריכה, מרצה

ביה"ס לפסיכולוגיה, המרכז הבינתחומי בהרצליה

טיפול קוגניטיבי התנהגותי (CBT) הינו טיפול פסיכולוגי מבוסס ראיות, שיעילותו מוכחת במגוון הפרעות התנהגותיות והתפתחותיות בילדים ובמבוגרים, לרבות הפרעת קשב וריכוז, אוטיזם, הפרעות התנהגות שונות, חרדה, דיכאון ועוד. במהלך הסדנה נלמד על העקרונות המרכזיים בטיפול זה, נדון בהתאמות הטיפול לילדים בגילאים שונים ונתנסה בטכניקות הטיפול באמצעות תיאורי מקרה והתנסות אישית.

10. סדנת מיומנויות חברתיות

יהודית דורני - מנהלת רפוי בעיסוק של מחוז דן-פי"ת, שירותי בריאות כללית

טלי הירשטיין - אחראית עו"סיות במרפאת בלומנטל, שירותי בריאות כללית

המכון להתפתחות הילד, מחוז דן-פי"ת, שירותי בריאות כללית

עם השנים עלתה תחושה כי קושי חברתי מעצים מאד קשיים התפתחותיים, מקשה על הסתגלות תקינה למסגרות של החינוך הרגיל ומטריד מאד הן את הצוות החינוכי והן את ההורים. סדנה זו תציג עבודה קבוצתית סביב קשיים בתחום החברתי, הנוגעים לקשיים התפתחותיים בילדים המטופלים במסגרות הטיפוליות. הסדנה תעסוק כערך בפני עצמו. נדבר על מושגים כגון: הנגשת משחק, משחק אוניברסלי, חברתיות. בחלק הראשון תהיה התנסות חווייתית ובחלק השני נציג את הכלים בהם אנו משתמשים במהלך הטיפול הקבוצתי.

11. סוגיות נפוצות בטיפול בהפרעות קשב וריכוז

דר' מיכאל רוטשטיין - מומחה בניורולוגית ילדים, רופא בכיר, המרפאה להפרעות קשב ולמידה, המכון להתפתחות הילד

בית חולים דנה האק לילדים, מרכז רפואי תל אביב

בחסות: חברת מדיסון

אז יש אבחנה של הפרעת קשב. מה עכשיו? טיפול בהפרעת קשב וריכוז מאובחנת יכולה להיות יעיתית מתאגרת. במסגרת הסדנה נדון באמצעות תיאורי מקרה ודין אינטראקטיבי בסוגיות נפוצות העולות במהלך איבחון, טיפול ומעקב בילדים עם הפרעות קשב. נדון בסוגיות נפוצות כגון תיאום ציפיות מול הילד ומשפחתו לאחר מתן אבחנה, התמודדות עם תנגודת ילד או משפחתו לתחילת או המשך טיפול מוצע, אופציות לטיפול כולל תרופתיים ולא תרופתיים, דגשים למעקב נכון ועוד ועוד.

סדנאות הורים ומטפלים

1. מתלות לאוטונומיה: של מי החופש לבחור?

מאיה גולדמן - פסיכותרפיסטית מנהלת מכון "אכונדה", מייסדת ארגון "קשר",

מרצה, מנחה ומדריכה בתחום של משפחות ילדים הזקוקים למענה מיוחד.

ערך האוטונומיה נכנס כמושג חשוב בציר בין תלות לעצמאות, בעקבות מחקרים רבים על איכות החיים של אנשים עם מוגבלויות. הסדנה תעלה דילמות מורכבות סביב פיתוח אוטונומיה אצל הילדים עם קשיי תפקוד: איך לעזור לילדים לעבור את תהליך הפרידה ונפרדות מההורים כאשר הם כל כך תלויים בהם?

נדון על הסיכון שבחופש מול המחיר של ההגנה, ועל תרומתו, הורים ומטפלים, לגדל "נסיכים ונסיכות עם מוגבלות", וילדים מרצים או ילדים עם מוטיבציה פנימית להצלחה.

הסדנה אינטראקטיבית תלווה בקטעי סרטים, סיפורים מהחיים, קטעי ספרים ודוגמאות מהמשתתפים.

2. יש דברים שרציתי לומר... תקשורת בגיל הצעיר

סגל שטרסר - קלינאית תקשורת ג' מש"י, מדריכה קלינאית מתי"א ירושלים, מרצה במכללת הדסה.

שפה ותקשורת הן מיומנויות המסתחלות להתפתח מיד עם הלידה. מיומנויות אלו מתפתחות ומשתכללות לאורך כל החיים ותלויות באינטראקציה עם הסביבה. ככל שהסביבה תהיה ערינית ומוזעת להתפתחות התקינה או החריגה, כך היא תוכל לספק התערבויות מתאימות החל מלמדי ההתפתחות הראשוניים. ההתערבות יכולה להלעשות על ידי גורמים מקצועיים, אך התערבות משמעותית יכולה וצריכה להעשות במקביל גם על ידי הסביבה הקרובה והמוכרת הכוללת הורים, אחים, גנות וכו'. בסדנה נסקור בקצרה את שלבי התפתחות השפה והתקשורת, נדון בדרכי התערבות אקולוגיות היכולות להנבצק בפשטות באופן יומיומי וכיר אביזרי תקשורת חילופיים, הגישים השונים להסביבה הקרובה.

3. משחק כזכות - הנגשת חווית המשחק בקרב ילדים בעלי עיכוב התפתחותי

ורדית קינדלר - מרפאה בעיסוק, מדריכת בובאט בכירה, רכות תחום רפוי בעיסוק בגן השיקומי "אלון" בירושלים ויועצת טכנולוגיה מסויית.

משחק הינו חיוני בתהליך ההתפתחות מפני שהוא תורם להתפתחות פיזית, חברתית ורגשית של ילדים מינקות ועד בגרות. משחק אף מספק להורים הזדמנויות ייחודיות ואידאוליות למעורבות מלאה עם ילדיהם. מכיון שלכל ילד מגיעה ההזדמנות לפתח את הפוטנציאל המיוחד שבו, על הסביבה שלו לאפשר לו להפיק ממירב היתרונות שבמשחק.

בסדנה נתייחס לחשיבות המשחק להתפתחות, ומשחק כערך בפני עצמו. נדבר על מושגים כגון: הנגשת משחק, משחק אוניברסלי, הפחתת ה"דיאטה הדיגיטלית" (משחק דרך מסך) וחזרה לעולם של משחק ב"תלת מימד" ומשחק ומשחקיות. כמו כן, נתנסה במציאת פתרונות הנגשת משחק.

הורים ומטפלים	מטפלים	מטפלים	מטפלים	מטפלים	14:30-16:00
הורים ומטפלים	מטפלים	מטפלים	מטפלים	מטפלים	14:30-16:00
משחק כזכות	מיומנויות חברתיות	ניורופלסטיות - שימוש בחדר הטיפולים	סוגיות טיפול בהפרעות קשב וריכוז	אכילה והאכלה סדנה כפולה בת שלוש שעות	הפסקת קפה ומאפה
	תקשורת בגיל הצעיר	תהליכי חקיקה וקידום מדיניות	אבחון גנטי של מחלות ניורו התפתחותיות		16:15-17:45
	מטלות לאוטונומיה של מי החופש לבחור	לקות רפואה מקוונת	עקרונות הטיפול ב-CBT בילדים	טיפול בספסטיות בילדים עם שיתוק מוחין	הפסקת קפה ומאפה
					18:00-19:30

הערות

- הסדנאות יתקיימו באולמות הכנסים של מלון קראון פלאזה ירושלים

- יש לציין כי מספר המשתתפים בכל סדנה מוגבל

- פתיחת סדנה מותנה במינימום משתתפים

- עלויות וירשום יתבצעו באתר הירשום של הכנס

